

Retsudvalget (2. samling)
REU alm. del - Bilag 598
Offentligt

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Gammeltoft 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-15
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq

Jeg sender hermed et uhæftet eksemplar af opfølgingsrapport nr. 2 af dags dato vedrørende inspektion den 23. august 2006 af Anstalten for domfældte i Qaqortoq. Jeg vil til samtidig modtagelse sende et eksemplar af rapporten elektronisk til Retsudvalget.

Som det fremgår af sidste side i rapporten, er rapporten tillige sendt til Anstalten for domfældte i Qaqortoq, Politimesteren i Grønland, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet og de anbragte i anstalten.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen
Folketingets Ombudsmand

10 SEP. 2008

J.nr. 2006-1388-628/PH
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 40

+ opfølgingsrapport

Inspektion af Anstalten for domfældte i
Qaqortoq den 23. august 2006

10 SEP. 2008

**OPFØLGNING
NR. 2**

J.nr. 2006-1388-628/PH

Den 14. januar 2008 afgav jeg min opfølgingsrapport om min inspektion den 23. august 2006 af Anstalten for domfældte i Qaqortoq. I rapporten anmodede jeg om underretninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har i den anledning modtaget en udtalelse 14. maj 2008 med bilag fra direktoratet, herunder udtalelser fra 22. februar, 4. marts og 27. marts 2008 fra henholdsvis Anstalten for domfældte i Qaqortoq, Den ledende anstaltsleder i Grønland og Politimesteren i Grønland (der har henholdt sig til de andre udtalelser).

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2. Bygningsmæssige forhold mv.

Jeg præciserede at de papirer som jeg under inspektionen aftalte at anstalten skulle fremsende vedrørende ventilationsanlægget, er de papirer som anstalten er i besiddelse af vedrørende aftalen med det firma der har opsat ventilationsanlægget, dvs. brevvekslingen med firmaet, herunder tegninger til projektet. Jeg bad om at disse papirer blev sendt til mig sammen med orientering om svaret fra rørlæggerfirmaet der var anmodet om en vurdering og eventuelle forslag til ændringer af ventilationssystemet.

I forbindelse med senere omtale af indeklimaet bemærkede jeg at jeg (således) fortsat afventede svar fra anstalten på spørgsmålet om at bytte om på ind- og udsug i ventilationen.

Anstalten har henvist til en vedlagt entreprisekontrakt med firmaet.

Den ledende anstaltsleder har telefonisk den 6. og 8. maj 2008 over for direktoratet oplyst at anstalten beklageligvis ikke er i besiddelse af (en kopi af) brevvekslingen med firmaet om ventilationsanlægget. Han har videre oplyst at firmaets svar om forslag til ændringer indeholdt en anbefaling om at isætte nogle dyser der fordeler den indblæste luft på en mere hensigtsmæssig måde så luften ikke længere blæser direkte ned og generer de domfældte. Ventilationsanlægget er blevet ændret som foreslået i alle stuerne, og da luftstrømmen hermed er ændret så den ikke blæser direkte ned til de domfældte, er der ikke er byttet om på ind- og udsug. Der har ikke siden været klager fra de domfældte over udluftningsanlægget.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har desuden henvist til vedlagte kopier af tegninger til projektet.

Det er beklageligt at anstalten ikke længere er i besiddelse af brevvekslingen med rørlæggerfirmaet.

Jeg har noteret mig det oplyste om den ændring af ventilationssystemet der er foretaget, og da denne ændring har løst problemet med luft direkte ned i sengen til de domfældte, foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg tilkendegav at jeg afventede underretning om den langsigtede vedligeholdelsesplan for bygninger og udskiftning af inventar i de grønlandske anstalter som direktoratet sammen med den ledende anstaltsleder ville udarbejde.

Direktoratet har vedlagt den vedligeholdelsesplan der er udarbejdet (den 9. juli 2007) for anstalten.

Direktoratet har samtidig oplyst at anstalten skal forestå vedligeholdelsen inden for den udmeldte bevilling. Hvis det ikke er muligt, kan anstalten søge direktoratet om ekstrabevilling.

Den vedlagte vedligeholdelsesplan omfatter 5 prioriterede vedligeholdelsesarbejder, fordelt med 4 udvendige og 1 indvendigt vedligeholdelsesarbejder, der ifølge planen skal udfærdiges inden for 1-2 år.

Jeg har noteret mig at der nu foreligger en vedligeholdelsesplan og indholdet heraf.

Ad punkt 2.2 Celler

I den endelige rapport henstillede jeg til anstalten at der blev udarbejdet en plan med hensyn til udskiftning/udbedring af møblementet. Da direktoratet havde henvist til den langsigtede vedligeholdelsesplan for bygninger og udskiftning af inventar for anstalterne i Grønland der skulle udarbejdes, tilkendegav jeg i opfølgingsrapporten at jeg afventede den orientering som direktoratet samtidig hermed ville give om udskiftning af møblement i anstalten for domfældte i Qaqortoq.

Anstalten har oplyst at der efter særbevilling fra direktoratet er indkøbt nyt inventar til samtlige celler. Inventaret ankom til Grønland i november 2007 og er herefter sat op i cellerne. Der er desuden købt nyt sengelinned.

Direktoratet har henholdt sig hertil med bemærkning om at den nævnte udskiftning af inventaret er sket på baggrund af den gennemgang af bygningen som direktoratet foretog i sommeren 2007 sammen med anstaltslederen og lokale håndværkere.

Jeg tager til efterretning at der er indsat nyt celleinventar i samtlige celler, og jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende spørgsmålet om at udarbejde en (egentlig) plan med hensyn til at udskifte og udbedre inventaret.

Ad punkt 2.4 Fællesrum

Jeg noterede mig at anstaltens vinduer ville blive besigtiget i forbindelse med direktoratets gennemgang af bygninger og inventar i de grønlandske anstalter, og jeg bad om at blive underrettet om resultatet af gennemgangen i relation til udskiftning af en vinduesramme/et vindue der var i stykker.

Direktoratet har oplyst at bygningsgennemgangen ikke gav anledning til udskiftning af vinduesrammen/vinduet fordi det blev vurderet at der ikke var funktionsfejl ved vinduet. Direktoratet forudsætter dog at anstaltslederen sørger for at udskifte vinduesrammer/vinduer der er beskadigede, hvis det vurderes nødvendigt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.1 Arbejde

Jeg bad om oplysning om hvorvidt kravet om udfærdigelse af en fremdriftsplan var opfyldt eller frafaldet.

Den ledende anstaltsleder har den 2. maj 2008 over for direktoratet oplyst at kravet om udfærdigelse af en fremdriftsplan er frafaldet. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.3 Fritid

Jeg noterede mig at anstalten via kolleger i Anstalten for domfældte i Nuuk ville foranledige at der blev indkøbt et antal grønlandske romaner og evt. tegneserier, og anmoder om oplysning om hvorvidt der var blevet indkøbt mere grønlandsk litteratur til anstalten.

Anstalten har oplyst at der er indkøbt i alt ca. 20 grønlandske bøger (til en samlet pris af 3.000 kr.).

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.6 Vold mv.

Jeg tilkendegav at det efter min opfattelse også af den generelle voldspolitik (og ikke kun af normalreaktionsskemaet) bør fremgå hvem der har ansvaret for at foretage politianmeldelse i tilfælde af vold og trusler. Jeg oplyste i den forbindelse at jeg tidligere har udtalt at det efter min opfattelse er mest hensynsfuldt over for den forurettede at ledelsen under normale omstændigheder indgiver politianmeldelse, dog med mulighed for at undlade dette af hensyn til den forurettede. Jeg anmodede om at det blev overvejet at indføre et afsnit herom i voldspolitikken, og jeg anmodede om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Den ledende anstaltsleder har oplyst at det er besluttet at indføre et afsnit i voldspolitikken om at det er ledelsen for de respektive anstalter der skal foretage politianmeldelse i de enkelte tilfælde.

Med den bemærkning at der som anført efter min opfattelse bør være mulighed for at undlade politianmeldelse af hensyn til den forurettede, har jeg noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.7 Sagsbehandling mv.

Med den bemærkning at jeg gik ud fra at der er en ordning der sikrer at der er en anden ansat der varetager kontaktpersonens opgaver ved dennes fravær, noterede jeg mig det oplyste om kontaktpersonordningen.

Anstalten har bekræftet at der er en suppleantordning og har oplyst at vagtpersonalet orienterer den indsatte om hvem der er vedkommendes kontaktperson og suppleant.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad om nærmere oplysninger om de drøftelser der fandt sted på et ledermøde for den fri kriminalforsorg i Grønland hvor udarbejdelse af handleplaner var på dagsordenen, herunder om det blev/havde været overvejet at udarbejde handleplaner for indsatte i de grønlandske anstalter uanset at der ikke er regler herom.

Direktoratet har i den anledning anført følgende

"... I forbindelse med at udarbejdelse af handleplaner blev obligatorisk for indsatte/klienter i Danmark, var der fra grønlandsk side et ønske om også at indføre handleplaner i Grønland til trods for, at der ikke var krav herom.

Spørgsmålet om handleplaner blev drøftet allerede på et landsmøde i Grønland i 2005, hvor det blev aftalt forsøgsvis at igangsætte udarbejdelse af handleplaner på bestemte grupper. Det drejede sig om følgende grupper: unge til og med 20 år, psykiatriske klienter (det vil sige klienter med anbringelses- og behandlingsdom samt dom til forsorg med psykiatrisk pålæg) og klienter med anstaltsanbringelse fra 3 år og op til ubestemt tid. Handleplansarbejdet blev derefter introduceret for medarbejderne i den fri kriminalforsorg, og det blev aftalt at Kriminalforsorgen i Frihed stikprøvevis skulle sende handleplaner til forsorgsfuldmægtigen i Nuuk. På ledermødet i Grønland i 2007 blev der redegjort for status omkring udarbejdelse af handleplaner, og det blev aftalt, at forsøgsordningen blev forlænget til landsmødet i efteråret 2008 med henblik på fornyet drøftelse.

Kriminalforsorgslederen i Grønland har nu oplyst, at den aktuelle status er, at der i et vist omfang bliver udarbejdet handleplaner, og at implementeringen fortsætter. I bestræbelserne på at styrke implementeringen af handleplansarbejdet planlægges for øjeblikket undervisning i foråret 2008 af en socialrådgiver fra Kriminalforsorgen i Frihed i Danmark, som forventes at være i Grønland i denne periode på et studieophold.

Det forventes desuden fortsat, at der i forbindelse med implementeringen af Kriminalloven for Grønland [der nu er vedtaget som lov nr. 306 af 30. april 2008 og træder i kraft 1. januar 2010; min tilføjelse] vil blive krav om udarbejdelse af handleplaner."

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.8 Personaleforhold mv.

Jeg anmodede om underretning om resultatet af en gennemgang af rekrutteringsproceduren og grunduddannelsen som anstaltsbetjente i Grønland som direktoratet ville foretage i 2007.

Direktoratet har i den anledning oplyst følgende:

"... Kriminalforsorgens Uddannelsescenter har afgivet en evalueringsrapport i forbindelse med gennemgangen af rekrutteringsproceduren og grunduddannelsen af anstaltsbetjente i Grønland. Formålet med rapporten har været at vurdere, om der er grundlag for ændringer i rekrutteringsproceduren samt uddannelsens struktur og/eller indhold, idet det overordnede ønske er, at uddannelsen gennemføres med et tilfredsstillende indhold.

På den baggrund har Kriminalforsorgens Uddannelsescenter foreslået følgende ændringer/tiltag:

- uddannelse af praktikvejledere (en vejleder pr. anstalt)
- nedsættelse af en projektgruppe, der skal arbejde videre med udformningen af et e-learningunderstøttet introduktionskursus, samt
- en forlængelse af det teoretiske forløb med en uge (40 lektioner). De ekstra lektioner skal fordeles således, at der bliver 16 timer til introduktion/team building, 20 lektioner med fokus på mundtlig og skriftlig dansk og 4 lektioner med fokus på kommunikation tilført faget psykologi.

Eventuelle ændringer af den grønlandske grunduddannelse vil blive drøftet i forbindelse med den resultatkontrakt for 2008, der skal udarbejdes for Kriminalforsorgens Uddannelsescenter."

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at blive underrettet om resultatet af de nævnte drøftelser.

Ad punkt 6. Foreløbig enrumsanbringelse

Jeg noterede mig at Politimesteren i Grønland ville tydeliggøre hjemlen i § 2 i bestemmelserne om udelukkelse fra fællesskab så der ikke i fremtiden vil kunne rejses tvivl om hjemlen til foreløbig udelukkelse fra fællesskab. Jeg anmodede om at modtage en kopi af bestemmelsen når den var præciseret.

Politimesteren har oplyst at § 2 i bestemmelserne om udelukkelse fra fællesskab vil blive formuleret sådan:

" § 2. Hvis der på grundlag af de foreliggende oplysninger eller under hensyn til den udviste adfærd er begrundet formodning om, at den domfældte opfylder betingelserne for udelukkelse fra fællesskab, kan der ske foreløbig udelukkelse fra fællesskab, mens sagens omstændigheder søges klarlagt og indtil beslutning i henhold til § 1, stk. 2, eller stk. 3, kan træffes.

Stk. 2. Domfældte skal snarest muligt orienteres om begrundelsen for den foreløbige udelukkelse fra fællesskab og have lejlighed til at udtale sig.

Stk. 3. Hvis foreløbig udelukkelse fra fællesskab er iværksat, skal sagen fremmes mest muligt."

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har hertil.

Jeg har noteret mig at der i § 2, stk. 1, i bestemmelserne om udelukkelse fra fællesskab nu også er en henvisning til § 1, stk. 3, om udelukkelse fra fællesskab som en disciplinærforanstaltning. Jeg går ud fra at midlertidig udelukkelse fra fællesskab af indsatte der må forventes at blive udelukket fra fællesskab som en disciplinærforanstaltning efter denne bestemmelse, kun kan ske hvis udelukkelsen er nødvendig af hensyn til gennemførelse af undersøgelser i sagen (kollusionsfare) og at "mens

sagens omstændigheder søges klarlagt" således skal forstås på denne måde i relation til midlertidig udelukkelse fra fællesskab efter § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 3.

Ad punkt 7.6 Kompetence mv.

Jeg erklærede mig enig med direktoratet i at det vil være hensigtsmæssigt at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange fastlægges udtrykkeligt i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil. Idet jeg gik ud fra at dette vil ske, bad jeg om underretning om de regler der blev fastsat herom.

Direktoratet har oplyst at politimesteren har bedt den ledende anstaltsleder om at udarbejde udkast til regelsæt for de interne kompetenceforhold i anstalterne for domfældte, og at han vil vende tilbage når reglerne er udarbejdet.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer underretning om reglerne når de foreligger.

Opfølgning

Jeg afventer underretninger om to forhold, men betragter i øvrigt herefter sagen om min inspektion den 23. august 2006 af Anstalten for domfældte i Qaqortoq som afsluttet.

Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Anstalten for domfældte i Qaqortoq, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i anstalten.

Lennart Frandsen
Inspektionschef

